

ಕೋಟಗಳ್ಲಿ ಜಂಪುಗಳ ಸಿನ್ಟಿಎಂ: ಪೇರಲ ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗಿ ಬಾರದಂತೆ ಕ್ರಮವಹಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಜೈವಿಕ ಏಂಡ್ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕೊಟಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ೧-೩ ತಿಂಗಳಿಗೂ ಮ್ಯಾಗಿಟ್ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ರೋಗಿರ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೆ ೨೦ ಕೆ.ಜಿ. ಜೈವಿಕ ಏಂಡ್ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಹೊಂಗೆ ಹಿಂಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ೨೦೦ ೧೯. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸಿ ೨ ದಿನಗಳ ನಂತರ ಈ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ೨-೩ ಲೀ ನಂತರ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಅಥವಾ ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟಿಯಿಂದ ಸೋಸಿದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ೧೫-೨೦ ದಿನಗಳಿಗೂ ಮ್ಯಾಗಿಟ್ ಎರಡು ಬಾರಿ ನೆನ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಯಿಸಬೇಕು. ರಸಾಯನಿಕ ಜಂತುನಾಶಕಗಳಾದ ಕಾರ್బೋಫ್ಲೂರಾನ್ ಇ ಇಂ ಗ್ರಾಂ ನ್ನು ರ ಕೆ.ಜಿ. ಮರಳನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಮರದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಇಂದಿನಗಳ ನಂತರ ಜೈವಿಕ ಏಂಡ್ನಾಶಕಗಳಾದ ಪೆಸಿಟೋಪ್ಸಿಸ್ ಲೀಲಾಸಿನ್ಸ್, ಸುಡೋಮೋನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೋಸೆನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ರಿಕೋಡ್ಮ್ರ್ ಹಾಜಿರ್ಯಾನ್‌ನ್ ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೆರಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ೧೫೦ ಗ್ರಾಂ ನಂತರ ಹಾಕಬೇಕು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ೧೫ ಕೆ.ಜಿ. ಕೊಟಗೆ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಟ್ರಿಕೋಡ್ಮ್ರ್ ಮತ್ತು ಸುಡೋಮೋನಾಸ್ ಫ್ಲೋರೋಸೆನ್ಸ್ (೧೦೦:೮:೧) ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಹೊಸ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಂ ೨೦೦ ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಏಂಡ್ನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು ಹಾಕಬೇಕು. ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯ ಬದಲು ಕಾರ್ಬೋಫ್ಲೂರಾನ್ ಇಂಟಿ ಹರಳಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ರಾಂ/ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾಕಬಹುದು.

ಜಂತುನುಳಿಸಿದ ರೋಗಿ ಸಿನ್ಟಿಎಂ ನೆಲ್ವು ಕ್ರಮಗಳು:

- ಜಂತುಮಳ ಮುಕ್ತ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದು ಅವಗಳ ನಿವಾಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಹಣ್ಣಿಭೇಳೆಯ ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇವಿನ ಮೂಲ ಗಿಡಗಳ (ಕರ್ನೀ ಸಸಿಗಳ) ರಂಬಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತೆಳಿಯ ಕೆಡಿಗಳನ್ನು ಕಸಿ ಕಟ್ಟಿವಾಗ ಜಂತುಮಳ ನೀರೋಧಕ ಜಾತಿಯ ಮೂಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ದಾಳಿಂಬೆ, ಕಿತ್ತಲೆ, ಪೇರಲ ಸಮೋಟ, ಜಕ್ಕೋತ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಹಣ್ಣಿನ ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.
- ಅಂಗಾಂತ ಕ್ಷಣಿಯ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ವರದಾವಾಗಿದ್ದು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಸಹ ಜಂತುಗಳ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಂಗಾಂತ ಕ್ಷಣಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸಸಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಗೊಳಿ ಕ್ಷಣಿದ ನುಕ್ಕಿನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನವಿಲ್ಲಂತಹ ರೋಗಿ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮಾರ್ಪಾಯನ್ನು ಕಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

- ತೋಟಗಾರಿಕ ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಮಣಿ ಜಂತುಮಳ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸಬೇಕು. ಸಾದ್ಯವಿದ್ದ ವರ್ಷದ ಮುಕ್ತಾಳ್ಯಾಟ್ ಅಥವಾ ತಂಗಿನ ನಾರನ್ನು ಬಳಸುವದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮಣಿನ್ನು ರೋಗ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಶೇ. ೫ ರ ಫಾರ್ಮಾಲ್ಯೂಟ್‌ ದ್ರಾವಣದಿಂದ ಮಣಿನ್ನು ತೇವಗೊಳಿಸಿ ಗಾಳಿಯಾದದಂತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಇದು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮಣಿನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
- ಬೆಸಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಸಿಮುಡಿಗಳ ಮಣಿನ್ನು ತೇವಗೊಳಿಸಿ ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಲಿಂಗಿ ರಿಂದ ೬೦ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸೌರಿಕರಣಿದ ಉಪಚಾರ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಂತುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ರೋಗಕಾರಕಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಸಸ್ಯಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಕೆರೆಯ ಅಥವಾ ಹೊಂಡದ ಹೂಳು ಮಣಿನ್ನು ಬಳಸುವದು ಸೂಕ್ತ ಇದು ಜಂತುಮಳ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜೈವಿಕ ಜಂತುಮಳ ನಾಶಕಗಳಾದ ಟ್ರಿಕೋಡ್ಮ್ರ್ ವಿರಿಜೆ, ಟ್ರಿಕೋಡ್ಮ್ರ್ ಮತ್ತು ಪೆಸಿಟೋಪ್ಸಿಸ್ ಏಂಡ್ನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸುಡೋಮೋನಾಸ್ ಪ್ಲೂರೋಸೆನ್ಸ್, ಪರ್ಮಾರಿಯೋಸಿಲಿಯಂ ಮತ್ತು ಪಾಕೋನಿಯಂ ಕ್ಲ್ಯಾಮೊಸೆನ್ಸ್‌ರಿಯಂಗಳನ್ನು ಕೊಟಗೆ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸಬಹುದು. ಈ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸಸಿಗಳ ತಯಾರಿಸುವ ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಸಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬೆಳಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವದರಿಂದ ಸಸಿಗಳು ಜಂತುಮಳ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

- ತೋಟಗಳ ಮದ್ದ ಚಂಡುಮವು ಬೆಳೆಯುವದರಿಂದ ಮತ್ತು ಗಿಡಗಳ ಬುಡಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಕೋರ್ಯೆಜಾ ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕವನ್ನು ಹಾಕುವದರಿಂದ ಜಂತುಮಳಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡೆಮೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹೊಸ ತೋಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಾಗ ಕ್ರೀಗೊಳಿಬೇಕಾದ ಮುನ್ಸೆಟ್‌ಕ್ರಿಕೆ ಕ್ರಮಗಳು:

- ಹೊಸ ತೋಟಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ಜಾಗದ ಆಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಿಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಹಂಗಾಮವನ್ನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳು, ಬಾಳೆ, ಅರಿಶಿ, ಶುಂತಿ ಮಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದ ತೋಟಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಂತುಮಳಗಳು ಇರುವ ಸಾದ್ಯತೆ ಇರುವದರಿಂದ ನಾಟಿಮಾಡುವ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಾದ್ಯವಿದ್ದ ಸಮೀಪದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಅಧವಾ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಣಿನ್ನೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಜಂತುಮಳಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಸೂಕ್ತ.
- ಮಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಸಿಗಳ ನಾಟಿಗೆ ಸಿದ್ದತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜಂತುಮಳಗಳ ಬಾಧಕ ಮಣಿನ್ನೆ ಮಣಿನ್ಸೆಟ್‌ಕ್ರಿಕೆ ಮಾನುಸರಿಸಬೇಕು.
- ಹಿಂದನ ಹಂಗಾಮವನ್ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಂತುಗಳಾಗಿ ಬಾಧಕದ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕೆಲ್ಮೆತ್‌ವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಸಾದ್ಯವಾದೆ ಸೌರಿಕರಣಿಗೊಳಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಾಳ ಮುಕಿರ ತೋಟಗಳ್ಲಿ ಜಂಪುನುಳಿಗಳ ಸಿನ್ಟಿಎಂ:

- ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗ ಬಾಧಿತ ಗಿಡದ ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಬೇರು ಮತ್ತು ಮಣಿನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಜಂತುಮಳಗಳಿರುವದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಬಾಧಿಕ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹಾನಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಜಂತುನಾಶಕ ರಸಾಯನಿಕಗಳಾದ ಕಾರ್ಬೋಫ್ಲೂರಾನ್ ರೋಗ ಜಿಯನ್ನು ೧೦ ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ೧ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಉಸುಕಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರಿಸಿ ಬಾಧಿತ ಗಿಡದ ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಡಬೇಕು.
- ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಇ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಜಂತುನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣಮಾಡಿ ಬುಡದ ಸುತ್ತಲೂ ಹಾಕುವದರಿಂದ ಮಳಗಳ ವಂಶಾಖ್ಯಾಯನ್ನು ಕಡೆಯಬಹುದು.
- ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡುಬಾರಿ ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ ೧೦ ಕಿ.ಗ್ರಾಂ. ಜನ್ನಾಗಿ ಕಳೆತ ತಿಪ್ಪೆಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಜಂತುನಾಶಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯಿರುತ್ತದೆ.
- ಹರಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬದರಿಂದ ರೋಗದ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ಪಕಾತರು

ಶ್ರೀಮತಿ. ಜಿ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ IAS

ಮಹಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿವಾಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ: ಕೆ. ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿವಾಹಣಾ ವಿಭಾಗ ಲೇಖಕರು

ಡಾ: ಬಿ. ಎಂ. ಸುಂದರಾ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ

ಜಂತುಮಳಗಳ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿವಾಹಣಾ ವಿಭಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿವಾಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಜೀಂದ್ರ ನಗರ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್: 500030 (ತೆಲಂಗಾಣ)

ಸತ್ಯಮೆ ಜಯತे

NIPHM

ರಾಜೀಂದ್ರ ನಗರ, ಹೈದ್ರಾಬಾದ್

500030 (ತೆಲಂಗಾಣ)

ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು

ಬಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

ಬಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು</p

పేరల బేళీయు ఒందు ప్రముఖ వాణిజ్య హస్త బేళీయాగి పరిణమిస్తూ కన్ఫాబిక, తెలంగాణ, అంద్రప్రదేశ, మహారాష్ట్ర మత్తు గుజరాత రాజ్యగళ్లు వ్యాపకవాగి బేళీయులాగుతింది. ఆదరే కళద కెలవు వ్యాపకాలం ఈ బేళీయు జంతుమఖులని బాధిగొళ్గాగి సోరగు రోగక్కు తుతాగుతిరుపుదు ర్యాటరిగే సమస్యెయాగిదే. సామాన్యవాగి పేరల హస్తినల్లి మల్టీచోర్స్ ప్రజాతీయి జంతుగళింధుంపాగువ సోరగు రోగవన్ను కానుతేచే. ఈ జంతుగళు గిడద బేరుగళ బేళవాగేయిన్న కుంటిగొళిసి అవగాళ మేలే గంటుగళన్నుంటు మాడతుచే. అదరల్లి కేలవుబారి ఘాసేరియం తీర్చిఎంద్రద బాధియూ లంటాగి రోగవు ఖల్చుగొండు గిడగళు సోరగుత్త బేళీయల్లి అధిక హానియాగువదన్ను కాణబిందు. హిగే ఈ ఏరదు రోగకర్కగళిగే తుతాద గిడగళు ఆతిఁ బేగనే సావన్నమ్మతుచే. ఈ రోగవు సామాన్యవాగి పేరల గిడగళేన్న నాటి మాడిద హలవు వ్యాపకాలి నంతర తోటగళ్లల్లి కండుబరుత్తదే.

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಹೇರಲ ನಸರಿಯಲ್ಲಿ, ನಾಟ ಮಾಡಿದ ಸಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೊಟಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಚ್ಚು ನಷ್ಟವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಜಂತುಗಳ ಸೂರಗು ರೋಗವು ಕಾರಣಕ್ಕೆಳ್ಳಿತ್ತಿದೆ. ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿ ಇದು ಮೆಲ್ಲೆದೋಗ್ನೆ ಎಂಟರೊಲೆಬೆಂಬ್ಯೆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಜಂತುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತೆಲಿಗಾಗಳ ಮತ್ತು ಅಂದುಪಡೆತೋಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಈ ರೋಗವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹೃದರಾಖಾದ್ ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಶ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ರೋಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದರ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ತ್ವರಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಭೋಧನೆ ಕೈಗೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ರೋಗದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮುಂಜಾಗುತ್ತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವದು ಅತ್ಯವಾಕ್ಯವಾಗಿದೆ.

ఈ రోగారక జంతుగళు మాలితప నము దేవదల్లి ఇరలిల్ల. ఈ జంతుగళు విదేశగళింద ఆమదు మాడికొండ రోగ తగులిద పేరల సిగచోందిగి బందిరువుదాగి తిలియుతెడే. సామానువాగి విదేశగళింద ఆమదు మాడికొంటువ క్షుణ్ణ బీజ మతు సిగచోన్న పరిశ్శగొల్లపడిశలాగుతెడే, నిషేధిత రోగ, కోట అధ్యా కణగళింద కలుతికగొండల్లి అంతప బీజ మతు సిగచ సగటుగళన్న ఆమదు మాడలు నిబుంధిసలాగిదే. ఆదరూ కేలుబుచారి ఇంతప నిబుంధిత పిండగలు దేవద క్షుణ్ణ ప్రదేశదల్లి నుసులోకణ్ణత్తువే. మనుషుర హగూ ప్రాణిగళల్లి కండుబుచు హోస రోగాల హాగే ఈ జంతు రోగవూ సద నమ్మ దేవదల్లి హోసదాగిద్దు ఇదర బగ్గె రైతరు తిలియుకొంటువదు స్వాక్ష. మొట్ట మొదలబారిగి ఐదు వషణగళ హిందే ఇదు తమిళునాదు రాజుదల్లి బేంటియుత్తిరువ పేరల తోటగళల్లి కండుకొంటుల్లాగిదే. తదనంతర ఇదే మొదలబారిగి ఈ రోగవన్న ఆంధ్రప్రదేశ మతు తేలంగాణ రాజుగళల్లి కండు బందిదే. అవళ

ରାଜ୍ୟଗଳିଲ୍ଲ କେ ଜଂତୁବିନ ବାଧେଯିଲିଦାଗି ପେରଲ ବେଳିଯୁତୀରୁ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅତିଏ ହେଲ୍ଲିନ ହାନିଗୋଲାଗିଦ୍ଦାରେ । କେ ହୋଲ ଜଂତୁବିନ ଶୋରଗ ରୋଗପ ଅତିଏ ହେଲ୍ଲିନ ଆଧିକ ହାନିଯମ୍ବୁଣ୍ଡି ମାତୁତ୍ତୁ ଦୈର୍ଘ୍ୟରିଗେ ଚିଠିତାଜନକପାଗି ବିଜ୍ଞାନୀଙ୍ଗେ ସପାଲାଗି ପରିଣମିତିରେ ।

ఈ హోస సౌరగు రోగద హతోణిగే కళద హలవు తింగళింద రాష్ట్రముల్లో అర్థాగై నివచహనా సంస్కృతయి సస్య జంపుగళ సంతోధకు వ్యాపకవాద పరివేష్టకు వాగు సంతోధనే క్షేగొండిద్దారె. రోగద లక్షోగాలన్ను కండుకేందు, అదర హరింధివికి మతు రోగదించాగుతీరువ ఆధిక వానిగజ సమీక్షీయ వరదియన్న రాష్ట్రము సస్య సంరకాణాధికారిగేళగే శల్లిసలాగిదె. ఇదరొందిగే ఈ రోగకారక జంతువిన తుఫు నివచహనే సంతోధనేగాలన్ను క్షేగొందు ర్యాటిగే నివచహనా తాంత్రికతేగాలన్ను తిలిసలాగుతీదె. వలవారు తరబేతి, క్షేత్ర భేటిప్రతికాపుకటించేగాలన్ను మతు దూరదశనద సందర్భానగాలన్ను నీడుత్త రోగద నివచహనే కుమక్షేగొంచులాగిదె.

పోలార్ లక్ష్మిరావు: రోగకారక జంతుగటు నసరియి ససియింద హణ్ణు కొడువ గిడద వర్గిన ఎల్ల హంతగళల్లి బాధేయమైనటు మాడుతపే. ఓగాగి రోగద లక్ష్మిగటున్న నసరిగళల్లి మత్తు నాటి మాడిద తోటగళల్లియా సక కండుబలుతపే. భాద్రిత ససిగళ ఎల్లగళు రోగ తగులిద పూర్ణంభద్రు హళదియాగి కాణుతపే. ససిగళ బీజపరిగే కుంటకెగొండ కుబ్బవాగిరుతపే. హలుచుబారి గిడగటు శక్తిహీనవాగి జేతరికి కళ్ళదుకొళ్ళుతపే. రెంబగళు టోళ్గాగువుదన్న కాణుతపే. బేరుగట మేలే సణ్ణదాద గంటుగటు కాసేసికొళ్లారంభిసుతపే. రోగ తగులిద ససిగళన్న నాటి మాడిదాగ తోటగళల్లి గిడగటు కుంటతవాగిద్ద కళ్తిహీనవాగిరుతపే. గంటుగటు బేరుగట మేలే వ్యాపకవాగి హరదికొళ్ళుతపే. సాసువేకాళినిద గెంసినంతక గాత్రదవరేగ దొడ్డదాగుతపే. ఇదరింద గిడదల్లి మావుగళు ప్రమాణ కిడిమేయాగుతపే. గంటుగటుదల్లి హేశ బేరుగటు బెసిరువదన్న కొలిబముదు. క్రమేణ బేరుగటు సవ ఇతర రోగకారక తిలింధుగట బాధేగొళగాగి కోళేయలారంభిసి దారద ఎళ్గటంత వికృతవాగుతపే. రోగ తీవ్యవాదాగ బేరుగటు సంమాణవాగి కోళతు గిడగటు బొగి సావన్నముతపే. కెలవుబారి గిడగటు తుదయింద ఒగిగుతు నంతర సావన్నముతపే. రోగవు నసరి వంతదల్లి కండుబందర తే. १०० రఘ్సి హనియాగువుదన్న కాణలాగిదే. తోటగళల్లి బాధే కండుబందల్లి తే. १०-१०० ర వరేగ హనియింటాగువుదు.

ରୋଗଦ ପ୍ରସରଣ: କାମାନ୍ତ୍ୟାଗି ମୁଣ୍ଡିନଲ୍ଲିରୁଚ ଜଂତୁଗଳୁ ବାଧିତ ସିଙ୍ଗଳିଂଦ ଅଧିକ ସିଙ୍ଗଳମୁଁ ତୟାରିଶଲୁ ବଳିକିର ମୁଣ୍ଡିନଲ୍ଲ ଜଂତୁଗଳିରେ ସିଙ୍ଗଳିଂଦିଗେ ବନ୍ଦୁ ସ୍ଫଳିତିରୁଥିଲା ଏହାକୁ ହରାଯାଇଛି । ଯଦୁ ନମ୍ବୁ ଦେଶଦିଲ୍ଲି ରୋଗ ତଣୁଲିଦ ସିଙ୍ଗଳିଂଦିଗେ ଆମଦ ପାଇକେଳିବାଗ ପରେତିଶିରୁଚମ୍ବ

కండుబందిదే. ఆమదు మాడువ నసఫరిగళల్లి రోగువు ఇద్దరే జంతుగళు హజ్జు ప్రసరణగొల్పుతువే. నమ్మి దేశదల్లి లెలువు నసఫరిగళు పేరల హగువు ఇతరె హణ్ణు మత్తు హూవగళ ససిగళన్ను దచ్చిని మూవచ రాష్ట్రగళాద ఇంధోనేశియా, థైలిండ్, తేచ్చాన, మాలేశియా మత్తు సింగమొర దేశగళాంద ససిగళన్ను ఆమదు మాడిశోందు భారతదల్లి మారాట మాడుతేవే. హింగే మారాట మాడుతీరువ ససిగళాంద ఈ రోగం వరదుతీరువుద ఖాత్రియాగిద్దు సాద్యవాదమ్మ రైకరు విదేశగళాంద ఆమదు మాడిశోందురువ నసఫరిగళాంద ససిగళన్ను ఖిరిదిశబారుదు.

ప్రశాస్తి నసఫరిగులు: రోగవు హజ్జాగి నసఫరిగళల్లి మత్తు తోటగళల్లి కండుబులుతీరువదరింద, రోగవన్ను ఇతరె ప్రదేశగళిగే వరదపదంతే తుమ్మ హతోటి కేమగళన్ను కృగౌళ్ళపేశు. ఈ రోగకే తుత్తాద ససిగళన్ను తోటదల్లి నేడలు ఉపయోగిసబారుదు మత్తు అంతక గిడగళన్ను కిశ్తు నాశమాడబేశు. మున్నెళ్ళికి క్రమవాగి రైకరు హరి నీరావరి పద్ధతియన్ను అభివసికొల్పువుదరింద ఏరినొందిగే జంతుగళ రోగద ప్రసరణవన్ను తడగేణ్ణబముదు. తేచ్చాన తాళియ పేరల ససిగళన్ను సాద్యవాదమ్మ బేళీయదిరువుదు సూక్త అనివాయిచిద్దల్లి ససిగళు రోగ ముక్కవాగిరువుదన్ను ఖాత్రిపడిశికొల్పువుదు సూక్త. కన్సాటకద రైకరు ఆందప్రదేశద పట్టిమ గోదావరి జిల్లె హగువు పట్టిమ బంగాళ రాజ్యదల్లి చోరెయివ తేచ్చాన ఏ. ఎనో. ఆరా ససిగళన్ను బేళీయదిరువుదు ఒళ్ళయదు. ఈ తాళియ బమతేక ససిగళ జంతుగళ సోరగు రోగకే తుత్తాగువుదు కండుబందిదే. నాటిగే రోగ ముక్క ససిగళన్ను బిభశువుదరింద తోటదల్ఱాగువు హానియన్ను తడయిబముదు.

జ్యేష్ఠ శ్రీవినాశకగళాద త్రైకోడవు విరిడి, త్రైకోడవు హాజింయానం, సాండోమోనాసో ఘులోసేనో మతు ఫేసలోమ్పుసో లీల్యాసినసో, పచ్చోనియా, క్షామిండోసోప్పోరియా గళన్న బరేసిద బేషిన ఓండ అధివా కోటిగీ గొభ్బరవన్న ఉపయోగిసుపుదరింద జంతుహుళువన్న పరిణామకారియాగి నియంతిసిసబమదు.

ನರ್ಸಲಂಯ್ಯ ಕಂಪನಿ: ಪೇರಲ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮಣಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಪೀಡನೆತಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಬಳಸುವದು ಸೂಕ್ತ. ನರ್ಸಲಿ ಬಿಳಿಗಾರರು ಮಣಿನ್ನು ಬಿಳಿಲಿಗೆ ಒಡ್ಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಜಂತುಹುಳಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ರೋಗಕಾರಕಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವಹುದು. ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಟಿಸ್ ಮಣಿಗೆಗೆ ೫೦-೮೦೦ ಕೆ.ಜಿ. ಬೆರಿವಿನ ಅಥವಾ ಹೊಂಗೆ ಹಿಂಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಪೀಡನೆತಕಗಳಾದ ಪೆಸಿಲೋಪ್ಸಿಸ್ ಲಿಲಾನಿಸ್-೧ ಕೆ.ಜಿ., ಸುಡೋಮೊನಾಸ್ ಫೆಲ್ಲೋರ್ಸನ್-೧ ಕೆ.ಜಿ. ಮತ್ತೆ ಟ್ರೈಕೋಡವು ಹಾರ್ಟಿಯಾನವ್-೧ ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಬೆರಸಿ ಮಣಿಗೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸಬೇಕು. ರಸಾಯನಿಕ ಜಂತುನಾಶಕಗಳಾದ ಕಾರ್బೋಎಥ್ರೂರಾನ್/ಥೋರೇಚ್ ಇ ಜಿ ಯನ್ನು ೫ ಕೆ.ಜಿ. ಯಂತೆ ಮಣಿಗೆ ಮಿಶನ್ ಮಾಡುವಹುದು.

